

VEGETAȚIA REZERVAȚIEI FORESTIERE „HUMOSU“ DIN DEALUL MARE—HIRLĂU

C. BURDUJA, GH. MIHAI, I. SÂRBU

Abstract

The authors exhibit our geobotanical research results upon the „Humosu“ forest reservation in the region Dealul Mare-Hirlău (Romania).

Dacă studiile geografice, paleogeografice și geologice asupra masivului Dealul Mare—Hirlău au constituit preocupări ale unor specialiști, dându-ne o imagine asupra aspectelor fizico-geografice ale regiunii, nu același lucru se poate spune despre contribuțiile botanice asupra acestui masiv. În lucrările geografice (9) se menționează masivitatea codrilor de aici, care dau peisajului o notă specifică. Referirile asupra vegetației sînt puține (3, 8, 9, 10) și abordează aspectul general.

Arboretele de aici, prin vigoarea și frumusețea lor, au atras atenția organelor silvice care au hotărît păstrarea unei suprafețe caracteristice, în partea centrală a masivului păduros, pe valea pîrului Dracului, cunoscută astăzi ca „Rezervația forestieră Humosu“.

Avînd în vedere întreprinderea unor cercetări botanice mai ample în acest masiv, am început cu studiul rezervației, considerată ca „etalon“ în extinderea cercetărilor noastre asupra întregului masiv păduros.

Rezervația cuprinde parcelele nr. 62 în suprafață de 32,1 ha și 61 în suprafață de 41,2 ha, totalizînd 73,3 ha, pădure de fag.

Expoziția generală este spre est, cu o pantă în jur de 5°.

Relieful, ușor ondulat, prezintă pe alocuri mici excavații provocate de alunecări, în care apa stagnează formînd ochiuri cu vegetație specifică.

Arboretul este un fâget de deal aparținînd asociației *Fagetum carpaticum* Klika 27 *subass. collinum* Matuszk. 58.

Etajul superior al arborilor are o acoperire generală în jur de 95% și este alcătuit aproape exclusiv din *Fagus sylvatica* care ajunge la înălțimea de 27—30 m și diametrul între 40—100 cm. În unele porțiuni se evidențiază un al doilea etaj, alcătuit tot din *Fagus sylvatica*, cuprinzînd arbori mai tineri cu înălțimea de 2—15 m și diametrul între 5—15 cm.

Arbuștii au o prezență foarte redusă, apărînd sporadic exemplare izolate de *Cornus sanguinea*.

Semințișul de plante lemnoase aparține, în cea mai mare parte fagului, izolat apărînd și exemplare de: *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Quercus petraea* și *Tilia cordata*.

Stratul ierbos este foarte slab reprezentat, iar în unele locuri lipsește.

TABELUL 1

Fagetum carpaticum Klika 27 subass. *collinum* Matuszk. 5ff

Expoziție	E	—	—	—	—	—	E	E
Inclinare în grade	5	—	—	—	—	—	5	2
Acoperire arbori %								
— stratul I	95	96	95	95	95	95	96	95
— stratul II	15	5	5	5	20	15	20	15
Acoperire arbuști %	—	—	—	—	—	—	—	—
Acoperire strat ierbos %	—	1	5	—	—	—	—	—
Suprafața releveului m ²	400	400	400	400	400	400	400	400
Numărul releveului	1	2	3	4	5	6	7	8
Fagion et Fagetalia								
<i>Fagus sylvatica</i> I	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5
<i>F. sylvatica</i> II	2.5	1.4	1.3	+1	2.4	+2	1.4	1.4
<i>F. sylvatica</i> (semințis)	+4	+4	1.5	+3	+5	+4	+2	+4
<i>Acer pseudoplatanus</i> (semințis)	—	+	—	—	+	—	+	+
<i>Neottia nidus-avis</i>	—	—	—	+	—	—	—	+
<i>Asperula odorata</i>	—	—	1.2	—	—	—	—	—
<i>Cardamine bulbifera</i>	—	—	—	—	—	—	—	+
<i>Carex sylvatica</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
<i>Cephalanthera longifolia</i>	—	—	—	—	—	—	—	+
<i>Dryopteris filix-mas</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
<i>Mercurialis perennis</i>	—	—	—	—	—	+	—	—
<i>Sanicula europaea</i>	—	+	—	—	—	—	—	—
Carpino-Fagetea								
<i>Epipactis heleborine</i>	—	+	—	—	—	—	—	—
<i>Lapsana communis</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
Carpinion betuli								
<i>Tilia cordata</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
<i>Carex digitata</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
<i>Carex pilosa</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
Insoțitoare								
<i>Fraxinus excelsior</i> (semințis)	—	+	—	—	—	—	—	—
<i>Quercus petraea</i> (semințis)	—	—	—	—	—	—	—	+
<i>Aegopodium podagraria</i>	—	+	—	—	—	—	—	—
<i>Atropa belladonna</i>	—	—	—	—	—	—	+	—
<i>Dryopteris disjuncta</i>	—	—	+	—	—	—	—	—
<i>Monotropa hypopitys</i>	—	+	—	—	—	—	—	—
Bryophyta								
<i>Brachythecium velutinum</i>	+	—	—	—	+	—	—	—

Pe unele suprafețe mici, depresionare, cu exces de umiditate se află grupări de arbori alcătuite din *Fraxinus excelsior* și *Tilia cordata*, alături de care apar sporadic exemplare de *Carpinus betulus* și *Fagus sylvatica*. Aceste pileuri au un strat ierbos mai bogat în specii higro-mezofile, cum sînt : *Impatiens noli-tangere*, *Carex remota*, *Equisetum hiemale*, *Cardamine amara*, *Ranunculus repens*, *Prunella vulgaris* și mezofile : *Asperula odorata*, *Asarum europaeum*, *Cardamine glandulosa*, *Dryopteris filix-mas*, *Carex sylvatica*, *Glecoma hirsuta*, *Circaea lutetiana*, *Carex pilosa*, *Dryopteris disjuncta*, *Epipactis heleborine*.

Geranium robertianum, *Lathyrus vernus*, *Melica uniflora*, *Mycelis muralis*, *Urtica dioica*.

Ochiurile de apă din pădure, adăpostesc o vegetație alcătuită din următoarele asociații hidrofile: *Lemnetum minoris* (Rübel 16) Müller et Grös 60; *Riccietum fluitantis* Slavnic 56; *Hottonietum palustris* Tx. 37; *Callitricetum polymorphae* Soó 47.

As. **Lemnetum minoris** (Rübel 16) Müller et Grös 60, este o asociație natantă răspândită în toate ochiurile de apă stagnantă, mai mici sau mai mari și are o compoziție floristică foarte săracă (tab. 2).

As. **Riccietum fluitantis** Slavnic 56, ocupă biotopuri la fel ca asociația precedentă, în ochiuri cu apă stagnantă, limpede și cu adâncime mică, formînd o pajiște submersă foarte deasă. Și aici compoziția floristică este foarte săracioasă (Tabelul 2).

TABELUL 2

Numărul relevului	<i>Lemnetum minoris</i>			<i>Riccietum fluitantis</i>		
	1	2	3	1	2	3
<i>Lemna minor</i>	4.5	5.5	5.5	—	—	—
<i>Hottonia palustris</i>	—	+	1.3	+	—	—
<i>Riccia fluitans</i>	—	—	—	5.5	5.5	5.5
<i>Callitriche polymorpha</i>	—	+	—	—	+	—
<i>Carex pendula</i>	—	—	—	+	—	—
<i>Oenanthe aquatica</i>	+	—	—	+	+	—
<i>Mentha aquatica</i>	—	—	—	+	—	—
<i>Scutellaria galericulata</i>	+	—	—	+	—	—
<i>Solanum dulcamara</i>	—	—	—	—	+	—
<i>Dryopteris telypteris</i>	—	+	—	—	+	—

As. **Hottonietum palustris** Tx. 37. Am identificat un fragment de asociație instalat într-un ochi de apă permanent, cu adâncime mică și alimentat de izvoare mici care-i asigură primenirea apei. Se dezvoltă submers și realizează o acoperire în jur de 90%. În compoziția floristică am notat următoarele specii: *Hottonia palustris* 5.5, *Riccia fluitans* +, *Lemna minor* +. 3, *Lysimachia nummularia* +, *Oenanthe aquatica* +, *Alisma plantago-aquatica* +, *Carex pendula* +, *Glyceria plicata* +, *Typhoides arundinacea* +, *Solanum dulcamara* +.

As. **Callitricetum polymorphae** Soó 47 se dezvoltă submers, în condiții asemănătoare cu precedentele. Am notat un fragment cu următoarea compoziție floristică: *Callitriche polymorpha* 5.5, *Lemna minor* 1.4, *Cardamine amara* +, *Lycopus europaeus* +.

Pe valea pîriului Dracului, în porțiunile mai largi și mai luminate, plane, aluvionate, cu exces de umiditate, inundabile temporar, se instalează pîlcuri dominate de *Petasites hybridus*, care au fost încadrate în asociația *Petasitetum hybridi* Dost. 33. Am notat un fragment cu o suprafață de 200 m² în care plantele ajung la înălțimea de 1–180 m și un grad de acoperire de 100%, cu următoarea compoziție floristică: *Petasites hybridus* 5.5, *Chaerophyllum aromalicum* +, *Impatiens noli-tangere* +, *Equisetum telmateja* +, *Stachys sylvatica* +, *Urtica dioica* +. 4, *Circaea lutetina* 1.5, *Asperula odorata* +.

LA VEGETATION DE LA RÉSERVE FORESTIÈRE „HUMOSU“ — DEALUL MARE—
HÎRLĂU (ROUMANIE)

R é s u m é

Les auteurs présentent les résultats des recherches phytocénologiques sur la végétation de la réserve forestière „Humosu“. Le forêt est constituée d'un hêtre qui appartient à l'ass. *Fagetum carpaticum* subass. *collinum* Matuszk.

Dans les stations adéquates se trouvent les suivantes 4 associations aquatiques : *Lemnetum minoris*, *Riccium fluitans*, *Hottonietum palustris*, *Callitrichetum polymorphæ* et l'association des herbes mauvaises humides : *Petasitetum hybridum*.

B I B L I O G R A F I E

1. BĂCĂOANU, V. și COLAB. — *Podișul Moldovei* Ed. șt. și enciclopedică, București, 1980.
2. BORZA, ALEX., BOSCAIU, N. — *Introducerea în studiul covorului vegetal*. Ed. Acad. București, 1965.
3. BURDUJA, C. — *Materiale dendrologice și observații geobotanice referitoare la păduri din Moldova*. Acad. R.P.R. Fil. Iași, Stud. și cercet. biol., și t. agr., T. VIII, f. 1, 1957.
4. BURDUJA, C. și COLAB. — *Flora și vegetația masivului Mărgineni* (Jud. Neamț). Lucr. stațiunii „Stejarul“, Ecologie terestră și genetică, Pîngărași, 1972—1973.
5. BURDUJA, C. și COLAB. — *Flora și vegetația pădurilor din masivul Ghindăoani-Tupilași Jud. Neamț*. Stud. și comunic. Muz. Piatra Neamț, V. II, 1974.
6. MATUSKIEWICZ, A. — *Zur Systematic der Fagion-Gesellschaften in Polen*. Acta soc. Bot Pol., XXVIII, 4, Warszawa, 1958.
7. MIHAI, GH. — *Flora și vegetația din Bazinul Bășelului* (Jud. Botoșani). Teză de doctorat, București, 1969.
8. RĂVĂRUȚ, M. — *Flore et végétation du district de Jassy*, Iași, 1941.
9. TUFESCU, V. — *Dealul Mare-Hîrlău — observații asupra evoluției reliefului și așezărilor omenești*. Bul. Soc. Rom. Geogr., T. I.VII, București, 1937.
10. * * * *Călușa monumentelor naturii din Moldova*, Iași, 1969.